

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

Poświęcony sprawom miejscowym oraz

Zagłębia Dąbrowskiego.

Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:	
za miejscowych i zamiejscowych	
Rocznie	12
Półrocznie	6
Kwartalnie	3.50
Miesięcznie	50

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Al. 11 Nr. 38, telefonu Nr. 50, skrytka pocztowa Nr. 21.
 Redaktor przyjmuje od godz. 5ej do 7ej wieczorem.
 Redakcję redakcja nie wraca, za artykuły nie oznaczone z góry ceną, honorarjów redakcja, wypłacać nie będzie. Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie.
 W Warszawie: Biuro Działaków Ungra, Wierzbowa 5. Dem Hasdewy L. i S. Metal i S-ka Krad. Prąd. 58.
 Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116. w Moskwie L. i S. Metal i S-ka. Adres ogłoszeń i Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 128, w Budowcu W. Radzicki, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZEŃ.	
Za jeden wiersz lub jego miejsce w 1szej stronie 20 k., na IV-ty 10 k. Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k. Nadesłano za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz	

Reprezentantem „Gonia Częstochowskiego” w Warszawie i Zagłębiu Dąbrowskim jest: **Wacław Sader** (Sienowice, hotel „Warszawski”).

Reprezentantem „Gonia Częstochowskiego” w Warszawie i Zagłębiu Dąbrowskim jest: **Z. Hubicki** (Tarnobrzeg, ogłoszenia do „Gonia Częstochowskiego”).

Prenumeratę za „Gonia Częstochowskiego” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje: **Jan J. Kolczak**.

Czas odnowić przedpłatę na 1908 rok.

Prosimy o wcześnie zamówienia, gdyż od tego zależy dalsza punktualna przesyłka pisma. Zwracamy uwagę prenumeratorów zamiejscowych, że prenumeratę trzeba odnowić przed upływem h. miesiąca i roku, inaczey bowiem wysyłanie pisma zostanie przerwane.

Teatr miejsowy, dziś: „DWA SIEROTY”

Obraz sceniczny w 4 akt. (8 obrazach), przez D'Ennery i Cornian, przekład A. Podwyższyńskiego. Grana z nieustannym powodzeniem w Warszawie.

Dzisiaj: Teatr Nowości (Kinematograf) nadzwyczaj interesujący program.

ZMIANA PROGRAMU Lokal ogrzany. (Patrz ogłoszenie.)

Gimnazjum im. MICKIEWICZA
 Częstochowa, Szkoła 10,
 od stycznia 1908 roku otwiera drugi randolety oddział pierwszej klasy i przyjmuje kandydatów do klas wstępnej, pierwszej, trzeciej i czwartej.
 1428 6-4

Udzielam prywatnie lekcji Buchalterji
 i innych przedmiotów w zakresie handlu wchodzących. Cena umiarkowana ratami. Początek od 1 stycznia r. p.
Z. Gregor, Teatrna 21, Telef. N° 111.

Lekarz-Dentysta M. GREJNIEC
 Leczenie, plombowanie, czyszczenie, wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne bez podniebienia, prostowanie krzywo rosących zębów.
 Al. 10, dom p. Bałcherowej, gdzie skład apteczny p. Kosińskiego, telefon N° 108.

KALENDARZNY.
 29 Grudnia.
 Imiona chrześcijańskie: dnia Tomasz, Kantua, M. jutro Eugeniusz.
 Wschód słońca: godz. 8 m. 12, zachód godz. 3 m. 47.
 Przybyto dnia: 0 godzin i minuta
 Władomości historyczne: 1853. Zawieszenie konfederacji litewskiej. 1702. Wydanie pozwolenia na drukowanie gazet. — 1813. Kapitulacja Gdańska.

W sprawie przemysłu krajowego.

Kto podpisze deklarację, mniej więcej tej treści, iż się obowiązuje na osobiste potrzeby nie kupować towarów pochodzenia niemieckiego, tem samem przyczynia się do spozagowania krajowego przemysłu. Jeżeli kupcy pośrednicy i wytwórcy będą się starali towary niemieckie zastąpić innymi zagranicznymi jak również, półfabrykaty i surowy materiał do swoich wyrobów sprowadzać z krajów obcych, omiatać państwo podatki, to oni również pomogą do ugruntowania krajowego przemysłu.
 Aby kupcy i wytwórcy mogli nabywać towary i półfabrykaty zagraniczne od firm niemieckich, ma być utworzone biuro Ligi o-

brony przemysłu krajowego, które za pomocą swego biura handlowego wskazywać będzie firmy czeskie, austriackie, włoskie, francuskie, duńskie i angielskie skąd towary można nabywać po cenie niemieckiej niż wyroby pruskie. Nakoniec, żeby wyodrębnić zasoby kultury własnej, wskazać firmy, fabryki i przedsiębiorstwa operujące na gruncie własnym. Liga ma sprzedawać marki fabryczne i publiczność powinna wszędzie i zawsze żądać towarów zaopatrzonych w markę Ligi krajowego przemysłu. Dochód otrzymywany z tych marek będzie przeznaczony na biuro handlowo-wywiadowcze Ligi krajowego przemysłu.

A zatem cały plan bojkotu polskiego na dobrej woli i wytrwaniu ze strony ogółu polega na bywoc.

Tyle o stanie praktycznej sprawy bojkotu. Teraz kilka uwag natury teoretycznej. Jeżeli na cele biura handlowego Ligi krajowego przemysłu staną ludzie spokojni a biegli w sprawach handlu i przemysłu, to ci panowie powinni zwrócić uwagę kapitalistom Belgji, Francji, Anglii na to, wiele gałęzi pracy wytwórczej jest u nas w zaniedbaniu i ci panowie za pomocą swego czasopisma wydawanego stale w Warszawie, powinni zjednać sobie ogłoszenia firm zagranicznych, ażeby w ten sposób łączyć krajowych importerów z zagranicą. Oprócz tego w tem czasopiśmie, kapitali zagraniczni dokładnie zapoznają się z ewentualnością strat i zysków jakie ten kapital podjąć może.

Tyle rzeczy sprawozdawczych. Teraz uwaga natury ogólnej. Obawiam się niepomnie, iżby, nie tyle tłum ile stan zwolenników bojkotu ze sprawy mającej udzielenie i wyodrębnienie zasobów kultury własnej, nie zrobił skandalicznego procesu anti humanitarnego i niemającego nic zgoła ze sprawami handlu i przemysłu. Dlatego rzecz bojkotu, uważałbym za praktyczniejsze traktować jako sprawę odrodzenia krajowego przemysłu niż jako walkę z Niemcami czy tylko prusakami.

Niewątpliwie iż światli rodacy, pojmują dokładnie iż takie odwołanie sprawy, iżby z waki i zemsty zrobić sprawę odrodzenia przemysłu, odnieść w praktyce działania olbrzymie korzyści, co w taktej tej sprawie gra rolę pierwszorzędna.

W. Wojciechowski.

„Kropka mleka”.

W wieku XX, słusznie nazwanym stuleciem dziecka, kiedy z całą gorliwością zabra-

no się do rewizji dotychczasowych zasad wychowania, nie mogli nie zwrócić uwagi smutny stan, w jakim pozostawały niemowlęta.

Ogólny brak oświaty, a szczególnie wia- domości z dziedziny pedagogiki i higieny sprawiał, że pielęgnowanie i wychowanie dziecka było i niestety jest jeszcze dziełem czystego przypadku. Kiedy w innych dziedzinach ludzie korzystają z doświadczenia swych poprzedników, tutaj dawne tradycje i zabobony trzymają się jeszcze uparcie. Za każdym razem jest to tylko nowy eksperyment rodziców, którzy nabierają doświadczenia zawsze tylko kosztem swych własnych dzieci.

Nie więc dziwnego, pisze „Kur. Lub.”, że rezultatem takiego stanu jest niezwykła śmiertelność niemowląt. Statystyczne dane odsłaniają przed nami pod tym względem przerażający obraz. Widzimy tam, że % śmiertelności ssawców stoi w odwrotnym stosunku do kultu- ralnych i ekonomicznych warunków danego kraju. I tak najniższym jest on w Londynie, bo wynosi tylko 15%, w Hamburgu już 23%, w Dreźnie 25%, dalej idąc: Wiedeń 29%, Berlin 30%, New York 31%, Paryż 36%, i Monachium 40%. My jesteśmy naturalnie na końcu tej drabiny, bo oto na 450,000 urodzeń rocznie wypada 200,000 zgonów niemowląt, czyli umiera ich prawie 45%. Co się tyczy bezpośrednich przyczyn śmiertelności, należy, jak wykazuje statystyka, na pierwszym miejscu postawić cierpienia organów trawienia, środki więc zapobiegawcze w pierwszym rzędzie zwrócone być winny w celu dostarczenia odpowiedniego pożywienia.

Rozumie się, że najlepszym i najodpowiedniejszym pokarmem dla niemowlęcia jest mleko matki, tak pod względem stanu swego ilościowego i jakościowego, jak i pod względem łatwości, z jaką młode organy trawienia przyswajają go sobie. Mleko matki jest więc pożywieniem, którego nie zastąpić nie jest w stanie. Przekonano się, że śmiertelność dzieci karmionych sztucznie przewyższa śmiertelność naturalnie karmionych zwykle 11 razy, w miesiącach zaś letnich 21 razy.

Letnie jednak wiele przyczyn ekonomicznych np. praca po za domem — i fizycznych np. brak pokarmu, choroba matki, kiedy biedne kobiety karmić swych dzieci zupełnie nie mogą, bądź też muszą dokarmiać je mlekiem krowim, które nabywają w sklepikach i na targu.

Mleko zaś, jak wiadomo, jest produktem nadzwyczaj nietrwałym i łatwo ulegającym zanieczyszczeniu.

To też w lecie, kiedy mleko łatwiej się

Wykonywa: pomniki, figury, forte y, starze, roboty przy budowach kościołów, jako też i kraide roboty w zakresie rzeźbiarstwa wro-
 dzące, od najwycześniejszych do najwyswizniejszych pod względem artystycznego wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranic-
 nych prima matiejstów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty statuarckie. Zakład podejmuje
 się wykonywać roboty w miejscowościach naje-dalszych, Informacje przesłać i korzystny na każde żądanie. Ceny przystępne
 Al. 11 dom własny.

F. BŁACHOWICZ w CZĘSTOCHOWIE Zakład i Elektro-Mechaniczny
 Al. 11 N° 58. ślusarski

Wykonywa wszelkie roboty żelazne i mosiężne.
 Specjalności: budowa wag' dziesiętnych, stołowych i aptekarskich, jakoteż regulowanie takich, roboty tokarsko-mechaniczne, zakładanie piorunochronów, telefo-
 now, drzewków elektrycznych, reperacja dynamo-maszyn, lamp łukowych, maszyn do
 pisania, fonografów, gramofonów, wyzmaczek, aparatów projekcyjnych, kinematogra-
 fów i t. p. Za dokładne i staranne wykonanie roboty zakład gwarantuje.

nik mojej nieboszczki żony. A ja p-trzebuje pieniędzy. Moja ostatnia towarzyszyka zycia nie ma dotychczas zaopatrzenia... Może który z was zechce kupić te kolęgi? (Wyciąga etui z kieszeni): Ja! To właśnie byłoby coś dla mnie.

Leopold: Ale gotówka na stół.

Piotr: W takim razie to nie dla mnie! A może wystarczy ci wiesz?

Leopold: Slicznie dziękuję. Jedyne weksle, które płacicie punktualnie, to na zmianę tironi...

Piotr (oburzony): No, no, inne tironki także nie silnieją stoją. Znam koleków, którzy weale do swotch rezydencji nie zaglądną.

Leopold i Karlos (jednocześnie): Może ja?

Piotr wzrusza ramionami.

Leopold: Dajmy spokój. Gdybym nie nawykł od tylu lat do rządzenia i gdyby mi za to nie płacili tak regularnie, jak płacie, tobym już dawno zamknął budę i cofnął się do kółka przyjaciół.

Karlos: To całkiem, jak ja...

Piotr: Mam świetny pomysł. Nasi poddani się burzą; nie jesteśmy już miło widziani. Cóżbyście więc powiedzieli na to, gdybyśmy tak pomieniali się na miejscza?...

Leop. i Karlos: Weale nieźła myśl. Możecie się kraje nasze uspokoić. Nasi poddani w każdym razie tylko zyskaćby mogli.

Piotr (wymijając z kieszonki monetę — fałszywą): Zagrajmy! Głowa czy orzeł?

Jak się gra skończyła — nie wiadomo. To tylko pewna, że trzej monarchowie kazali sobie sporządzić nowe bilety wizytowe, a miaonowicie:

Charles de Bourbon... Bruksela.

Leopold Koburgowicz Białogród...

Don Pedro di Kara Giorgio... Lizbona...

Rachunko za te wizytówki dotychczas nie zapłacono.

O drukarstwie w Polsce.

Wynalazek druku przewyższył doniosłością swą wszystkie odkrycia i wynalazki. Wyprowadził Europę z ciemnoty wieków średnich. Wszelkie zdobycze wiedzy ludzkiej uprzysięgnął dla całego ogółu. Wychodzący na świat książki, dotychczas drogie i rzadkie, obecnie coraz tańsze, w jednej godzinie wydrukowano więcej dzieł, niż ich mógł przepisywać wygotować w ciągu roku.

Już w zaraniu wiekopomnego wynalazku stosowali go polacy. W niespełna lat dwadzieścia po wynalazku sztuki drukarskiej wychodzą pierwsze w Polsce drukowane książki.

W końcu XV stulecia drukuje i wydaje Świętopełk Fiol, Niemiec, w Krakowie kirylica, godzinny kapłański p. n. Czasosłowiec i tym podobne księgi liturgiczne obłożone na wzór do Rosji. Niebawem jednak oskarżony został o herezję, zniewolony był odwołać wyznane zasady husyckie, a wkrótce potem przenosił się do Lewoczy na Węgrzech.

Jednym z założycieli i krzewicieli drukarstwa w Hiszpanji był Stanisław Polak. Dzieła z jego drukarni wyszły odznaczają się starannością i wykończeniem.

Jan Adam z Polski drukuje w Neapolu roku 1478. Stefan Polak drukuje, od roku 1492, do 1495 w Sewilli. Maciej Morawczyk z Ołomuńca w Neapolu roku 1476. Walenty z Morawy w Lizbonie. Tak więc Polacy krzewili sztukę drukarstwa nie tylko u siebie, ale i u obcych.

Pierwszym nakładcą i księgarzem w Polsce był Jan Haller, obywatel krakowski. Miał wielką winiarnię i papiernię w Prądniku, handlował też innymi towarami. Wydał lub wydrukował od roku 1490 do 1525, około dwiesięciu dzieł naukowych.

Do arcydzieł sztuki drukarskiej zaliczyć można „Mszał krakowski” z 1515 roku, pięknie zdobity. Hallera prześcignął niebawem Hieronim Wietor. Ślązak. Spółzawodniczyli z nim Florian Angler, Maciej Szarfenberger i inni. Kraków stał się ogniskiem sztuki drukarskiej, z którego wychodziły niby matczyne osady — drukarnie na prowincji. W XVI wieku było ich przeszło sto. Sprzyjała rozwojowi drukarstwa zupełna wolność słowa i pisma.

Drukarze polscy nie byli tylko rzemieślnikami i kupcami, ale odznaczali się nauką i wykształceniem.

Mikołaj Szarfenberger, pięknie piszący po polsku, stał się najpiękniejszą, przestrzegano przez ówczesne drukarnie, a brat jego Stanisław wydał pierwszy w języku polskim „Nowy Testament”.

Z pod prąty drukarzy krakowskich wychodziły również najmięszkie pisma „heretyckie”, nieufosownie tępione przez duchownieństwo.

U Macieja Wierzbity, właściciela słynnej drukarni, istniejącej w drugiej połowie XVI wieku, wydrukowane zostały w przeważnej części dzieła ojca poezji polskiej — Mikołaja Reja z N. głowic. Zaszczytne wśród księgarzy miejsce należy się Janowi Januszowskiemu. Petliou na dworze królewskim Stefana sworego obowiązki sekretarza, ale czując się pokrzywdzonym, porzucił karierę dworską i objął po ojcu drukarnię. Wydał wielki zbiór „Statutów i praw”, który sam ułożył w 1600 r.

Drukarsko i księgarsko polskie stały wówczas na wyżynie. Bo też królowie i możnowładcy opiekowali się księgarzami i drukarzami. Na założenie drukarni nie była potrzebna uzyskiwać pozwolenia, wydanie samo tylko przywileje królewskie na książki, aby zabezpieczyć się od przedruku. Dziełki więc temu drukarnie powstawały w każdej znacznej miejscowości, a nawet i po wsiach, np. w Luławicach r. 1560. Za czasów saskich należąco ich przeszło 500.

Ale miało drukarstwo w Polsce także okres zaniku. Kiedy to reakcja (1603 i 1607) za pomocą indeksów dzieł wzbronionych przytłumiła światło w Polsce zakonami i paleniem ksiąg innowiernych i tym samym obniżyla poziom wydawniczy. Drukarnie w tym czasie krótki wiodą żywot, i tęczą już źle. Produkcja ogranicza się tylko na drukowaniu dzieł treści religijnej. Także na zastój w drukarstwie wpłynęły nieszczęsne wojny szwedzkie i kożackie za Jana Kazimierza. Stan ten drętwy trwał do czasu, aż i piśmiennictwo polskie zaczęło się odradzać. Wydanie „Voluminów Legum” przez Pijarów w Warszawie wskazuje już na to, że drukarstwo poczyna powracać do pierwotnej swej świetności.

I doprawdy świetnie są dzieje drukarstwa w Polsce, wspaniałe piśmiennictwo polskie, posiadające do roku 1600 około 10,000 druków w Polsce drukowanych, a do roku 1900, mające tychże do dwustu tysięcy t. j. więcej niż wszystkie razem wzięte piśmiennictwa słowiańskie.

Do najlepszych drukarni polskich w dobie obecnej należy drukarnia W. Anczyca w Krakowie, z której wychodzą dzieła przeważnie beletrystyczne i ozdobne.

Wydawnictwem i drukarnią dzieł naukowych zajmuje się przeważnie drukarnia Spółki akcyjnej S. Orgielbranda i Synów w Warszawie. Jest to zakład jeden z najwzrostszych w Polsce, połączony zarazem z odlewnią czeladnicką.

Pojedynek polityczny.

Na jednym z ostatnich posiedzeń sejmu węgierskiego przez gabinetu Wekerle stał się z polem Polonim, Przebieg zajęcia tego, o którym mówią w całej Austrii, był następujący:

Podczas generalnej dyskusji nad ustawą kwotową przez gabinetu węgierskiego rozpoczął polemikę z wywodami poła Polonygo i zwracając się wprost do niego, oświadczył:

— Istnieje nowa szkoła polityczna; istnieją politycy którzy opierają swą działalność na podstawie bezczeszczenia innych, którzy czerpią soki życiowe z niszczenia politycznej reputacji innych polityków.

Oświadczenie to wywołało w sejmie powszechną sensację. Po ukończeniu posiedzenia poseł Polonyi podszedł do prezesa gabinetu i zażądał wyjaśnienia.

— Czy pańskie oświadczenie było skierowane przeciwko mnie? — zapytał.

— Tak jest, w pierwszym rzędzie przeciwko panu — odparł d-r Wekerle.

— Wydumasz się pan jasnie, panie prezesie ministrów.

— Dajmy temu lepiej spokój — odpowiedział d-r Wekerle.

— Postępujesz pan jak człowiek bez czci i wiary — zawołał głośno Polonyi.

— Nastąpiła chwila przykrego milczenia. Polonyi odwrócił się tyłem do prezesa gabinetu i wyszedł z sali obrad.

D-r Wekerle zbliżył, postąpił kilka kroków naprzód, jak gdyby chciał się rzucić na Polonyego, uspokoił się jednak i wyszedł, nie rozmawiając już z nikim. Wkrótce potem wysłał depeszę do cesarza Franciszka Józefa, z prośbą o udzielenie mu pozwolenia na pojedynek z Polonim. Pozwolenie nadeszło telegraficznie, poczem przez gabinetu posłał świadków swoich posłowi Polonyi.

Pojedynek odbył się w sobotę. Przeciwnicy wybraли jako broń — szpady. Według warunków, ułożonych przez sekundantów miano się zetrzeć najwyżej dwa razy. Ponieważ żadne z dwóch starć nie dało wyniku, sekundanci przetrwali pojedynek, poczem przeciwnicy podali sobie ręce.

Nowożytna Pytja.

W Paryżu żyje głośna a mądra chironantka p. de Thebes, uprawiająca zawodowo sztukę wróżenia z rąk.

W gabinetcie swoim przyjmuje setki zgłaszających się osób różnych krajów i narodowości. Bada ich ręce i odczytuje hieroglify ich linii. Następnie z sumarycznych rezultatów wysuwa wnioski i ujmuje je w formułki.

P. de Thebes uprawia „czarną magję” do tego stopnia, że co rok w grudniu wydaje kalendarz, zawierający przeprowadnie polityczne na rok przyszły oraz „rózby” ważniejszych wydarzeń, które w Europie dokonać się mają. Na wzór defekty wyroczni, styl jej oczywiście jest pyjski zawsze znajduje się w nim sposób wykrotu przed rzeczywistością.

„Journal des Debats” półroczem półserjo opisuje świeżo wydany przez p. Thebes kalendarz na r. 1908.

Rok 1908 — mówi p. de Thebes — będzie rakiem przykrym. Pod wpływem Merkurego interesy materialne górwać będą w dziejach świata. Wals i ras i narodowości zacieklejsze będą niż kiedykolwiek. Finansiści zdobędą sobie przewagę nad politykami i będą się uważali za „panów ludzkości” przeznaczonych.

Wiemna będzie świadkiem gwałtownych przesilen w walc kierunkach. Przesilenie polityczne bardzo poważne we Francji, również przesilenie finansowe. Wona wypowiedziana przez spółeczeństwo anarchizmem.

Zagranicą dokonywać się będą zmiany tak gwałtowne w przedstawieliach rządów, że nawet francuzów odróci się od spraw własnych a zajmą się czadzoz emskiem.

W Niemczech dokonują się ważne zmiany. Smierć i choroba dokonują spustoszenia w rodzinie cesarskiej i zjedzą poważne zmiany w konstytucji niemieckiej.

W Anglii ze smiercią króla zjedzą zawładnia w polityce wewnętrznej. Matęstwo francuzki angielskie będzie wielkim wypadkiem przyszłego sezonu.

Dia Austrii horostopy są bardzo nieprzyjemne.

We Włoszech przewidują załobę w rodzinie królewskiej i przesilenie finansowe w kraju.

Stany zjednoczone przeżyły swe najpiękniejsze dni. Teraz spokójka je niepowodzenia na wszystkich polach, podczas gdy dla Ameryki południowej rozpoczęło się okres wspaniałej przyszłości.

Belgia ma się znaleźć pod koniec r. 1908 w stanie wewnętrznej wrzenia bezprzykładnego w historii europejskiej.

O Rosji p. de Thebes mało wspomina, gdyż mało miała sposobności badana rąk rosyjskich.

Burze.

Nad Anglią, Francją i zachodniemi Niemcami srożyły się w tygodniu ubiegłym gwałtowne nawałnice. Na całym południowym wybrzeżu Anglii wydarzyła się liczne katastrofy okrętowe. Pod Swanaga utonął jakiś nieznaną zagłowicie i to prawdopodobnie z całą załogą U niemieckiego parowca Harald zlamata się gruba pod Dungeness. Wszędzie druty telegraficzne porzywane. Skutkiem ulewnej deszczu Tamiza i Severn wystąpiły z brzegów i zalaty okoliczne pola. Domy po części stoją pod wodą, drogi zupełnie zepsute. straty bardzo znaczne.

Nad Paryżem szalał wicher całą noc i połowę dnia następnego. I tam druty telefoniczne porzywane. Najgwałtowniej występowała burza na wybrzeżu normandzkim i we wschodniej części Francji. W Nancy skutkiem huraganu zarwał się sufit w fabryce obuwia i zasypał 20 robotników. Jeden z nich padł na miejsce trupem, siedmiu odniosło ciężkie rany. Pod Bayonne rozbił się w sobotę w noc trójmasztowiec Padusa, z Poo pod Helsingforssem. Z 11 ludzi załogi, którzy usiłowali dopłynąć do brzegu, wyratowano tylko siedmiu. Okręt z całym ładunkiem poszedł na dno.

Amerykański zagłowicie Lawson rozbił się w sobotę w noc pod wyspami Scyllijskimi. Załoga, składająca się z 17 ludzi, utonęła. We Friedrichshafen w Wirtembergii nad jeziorom Bodeńskim, uszkodził silny orkan płynący szalabas balonowy hr. Zeppelina. Woda dostała się do wnętrza, Balon sam oraz dwie trzecie szalasu zdolano uratować.

Ankieta Sienkiewicza O WYWIĄSZCZENIU.

Jak wiadomo, Henryk Sienkiewicz podał pod ocenę znakomitych przedstawicieli kultury we wszystkich krajach pruski projekt wywiąszczenia. Paryskie biuro informacyjno-prasowe rady narodowej, któremu wielki nasz pisarz powierzył techniczne zajęcie się ankietą, rozsyła odpowiedzi pismom.

Nadeszły następujące odpowiedzi:

P. Delphech, senator i wiceprezydent senatu francuskiego, prezes stronnictwa większości parlamentarnej:

„Projekt nie wywiąszczenia ale dzikiej grabieży, przedstawiony sejmowi pruskiemu, jest obelgą, rzuconą światu cywilizowanemu. Siła może gnieść prawo, ale nie idzie przed nią nigdy. Prawo zostaje prawem. Siła jest godna szacunku jedynie pod tym warunkiem, aby była służebnicą sprawiedliwości. Inaczej jest ona wstrętna, a jest nią szczególnie wtedy, gdy zwraca się przeciw części obywateli, podanych jej opiece.

Ponad wszelkimi interesami poszczególnych jednostek i poszczególnych narodów utożsamia się dzisiaj opinia świata.

Są sprawy, które są międzynarodowe, ogólnoludzkie.

Idea sprawiedliwości wyraża się z równą siłą na wszystkich miejscach ziemi. Jeśli prawo doznało rażącej obelgi w osobie jakiejś jednostki lub jakiejś zbiorowości, wszystkie narody, świadome swych wspólnych obowiązków, czują się jakby zwięzane na swem uczestnictwie w rodzinie ludzkiej i krzyczą głośno swe oburzenie.

I to właśnie jest rysem znamienym i zaszczytnym doby obecnej.

Siła zbrodnica może uragać temu wielkiemu głosowi, lecz ani władza państw, ani ich wspólnicy nie zdołają unikać piętna wybijanego tym, którzy prawa ludzkie pogwałcili. Racz przyjać panie!”

P. Camille Bellaigue, literat i krytyk muzyczny:

„Całą myślą łączę się z panem — wraz z panem z całej duszy się burzam!”

Ks. Gayraud, deputowany Finisteru:

„Żadna miara nie może być nieuczynna na zamachy, wymierzone przeciw polakom w Królestwie pruskiem. Wszelkie sumienie chrześcijańskie, w imię braterstwa ludzi w Chrystusie, wszelkie sumienie ludzkie, w imię godności obywatelskich członków ciała społecznego i solidarności powszechnej, musi zaprotestować z oburzeniem. Nie chodzi tu o sprawę polityki wewnętrznej, do której cudzoziemcy nie mają się wtrącać. Wobec aktu despotyzmu, który grozi ludziom w ich ludzkich prawach, protest ludzkości staje się obowiązkiem dla wszystkich. A nadto, jaki to przykład gotuje kapitalizm pruski dla socjalnej demokracji, przystępującej do wywiąszczenia przymusowego, tak niesprawiedliwego, tak potwornego!”

Z Dumy Państwowej.

(Telegramy specjalne Agenc. Pet.)

Petersburg, 28-go. Posiedzenie zostaje otwarte o godz. 11 min. 10 rano. Przewodniczący Chomiakow. Na porządku dziennym referat komisji zjednoczonej: budżetowej i żywnościowej wspierającej wydania środków pomocy ludności, dotkniętej nieurodzajem.

W loży ministrów czasowo-zarządzający wydziałem żywnościowym r. r. st. Heroiel, wice minister skarbu r. t. Pokrowskij.

Referent Koriakin jest zdania, że przez zapłacenie 2,482,000 długu z ogólnopaiństwowego kapitału żywnościowego z kapitałów żywnościowych guberni kijowskiej, podolskiej, wołyńskiej, mohylewskiej i mińskiej zamocnia się waluta kapitałów tychże gubernij i pozostawia się miejscowemu urzędowi gubernalnemu możliwość dawania pomocy podczas przyszłej kampanij tymczasowej ludności włościańskiej w tych guberniach na rachunek środków gubernjalnych kapitałów żywnościowych; uznając również umorzenie długu w swoim czasie, oświadcza zgodę na zgłoszone przez ministerjum asygnowanie środków, po drugie komisja, uznając za nader pożądany rozwój organizowania przez ziemistwo sprzedaży ludności zboża po cenie przystępnej, uznają za potrzebne zająć na cel ten od ministerjum sumy 2,081,000 do 3,081,200 Komisja, rozważając dyspozycje przez ministerjum dane ce do stopnia potrzeb ludności w kwestji pomocy żywnościowej, która określono na 1,079,000, przyszła

do wniosku, że projektowanie przez ministerjum rozmiaru pomocy dla gubernij poszczególnych już w czasie obecnym wymagają zmiany, albowiem z jednej strony przypuszczenia ministerjum, niewydotaczone dotąd, napływ odmownych próśb, — z drugiej strony późniejsze wiadomości, świadczą o konieczności powiększenia początkowo wymienionych sum. Szczegółowo rozważywszy owe dane, komisja, celem zapobieżenia przetrzymaniu zaspokojenia potrzeb w guberniach dotkniętych nieurodzajem, ostateczny termin przedstawienia dodatkowych wyliczeń ustanawia w ten sposób, aby Duma uchwalila je w ciągu miesiąca stycznia. Komisja uważa za stosowne dać możność ministerjum — w granicach ogólnej sumy środków asygnowanych — uchylić się od podanych obecnie sum dla gubernij poszczególnych, nie uchylając się od istotnego celu i dania szybkiej i właściwej pomocy faktycznej ludności. (dok. nast.)

Telegramy.

Proces o odezwę wyborczą.

Petersburg, TAP. Przed specjalnym trybunałem petersburskiej Izby sąkowej, z udziałem przedstawicieli stanów, rozpoczął się w środę proces: Muromcowa, ks. Dolgorukowa, Grodeskula, ks. Szachowskiego i innych, oskarżonych o przestępstwo, przewidziane w art. 51 i w 3-cim punkcie 1-ej części art. 129 ustawy karnej.

Przewodniczący starszy prezes Izby, Kraszeninnikow. Oskarża prokurator Izby, Zybort. Obronę wnosi przeszło 50 adwokatów przysięgłych.

Do odpowiedzialności sądowej pociągniętych zostało 169 oskarżonych; 11 nie stawilo się, 2 z pośród nich umarło.

Wszyscy oskarżeni zostają o to, że, powziawszy zamiar podburzania ludności Rosji do nieposłuszeństwa i sprzeciwiania się ustawom przy pomocy rozpowszechnienia specjalnej odezwę, zwróconej do narodu, po uprzednim porozumieniu wzajemnem i działając wspólnie, w d. 23 lipca 1906 r. w Wyborgu ogłoszali dla rozpowszechnienia wśród ludności w Rosji i podpisałi zatytułowaną „do narodu od przedstawicieli narodu”, a zwróconą „do obywateli Rosji całej” odezwę, z treści swojej świadomie dla nich podburzającą ludność Rosji do odmowy placenia do skarbu podatków państwowych i wykonywania przepisanej ustawą powszechnej powinności wojskowej, która to odezwa następnie bądź przez nich samych, bądź przy pomocy osób trzecich z wiadomością i za zgodą uczestników wspomnianej powyżej zmywu rzeczywiście rozpowszechniona była w mnóstwie egzemplarzy w granicach Rosji.

Do sprawy wezwano 50 świadków oraz 2 ekspertów kaligrafii.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, na pytanie, czy poczuwają się do winy, oskarżeni odpowiedzieli: Nie, nie poczuwamy się.

Po godzinie 5-ej zarządzona została przerwa do dnia następnego.

Kadetów bronia: Maklakow, Teslenko, Pergament, Margules i Skariatien. Kistiakowskij broni Muromcowa.

Trudowików bronia: ks. Andronnikow, Berensztam, Bazumow, Wolkensztien, Ratner, Leontiew i ks. Eristow.

Socyal. dem. bronia: Murawiew, Sokolow i Aleksandrow.

Podczas sądenia sprawy obecnych będzie 50 senatorów i członków Rady państwa; dla publiczności pozostawiono tylko kilka miejsc.

Ruble w Berlinie.

28 grudnia 214,10.

Nowy Köpenick.

Arsenał wiedeński padł ofiarą sprytnego oszusta, który wzorował się na słynnym w tym czasie zajściu w Köpenicku pod Berolinem.

W sobotę zajęta przed arsenał w Wiedniu porucznik w mundurze oficera wydziału technickości i, tonem komendy zażądał od dyżurnego podoficera kluczyz ok lokalu „kasowego, w którym umieszczone były kasy wszystkich dystrykowanych pułków. Podoficer wydał klucze bez wahania. Oficer wszedł do lokalu i zamknął się, oznajmiwszy poprzednio, że ma polecenie odbycia rewizji kasy 42 pułku artylerji i złożenia jej zawartości w komendzie dywizyj. Gdyby to polecenie było prawdziwe, oficer musiałby mieć klucze do kasy i nie zażądałby go od dyżurnego.

Zaopatrzone w narzędzia złodziejskie, sprytny rzeszmieszek kasa 42 pułku otworzył i wyjął całą gotówkę w sumie 28,000 kor. w paczkach po 100 banknotów 20-koronowych oraz książkę z kasy oszczędności na 1,500 kor. Następnie zamknął pokój, klucza zwrócił dyżurnemu i wyszedł. Stopniowo zaczęły ogarniać dyżurnego podoficera wątpliwości i zawiadomił władzę. Komisja, z oficerów złożona, udala się do pokoju kasowego i stwierdziła kradzież, o czem zawiadomiła policję.

Policja stwierdziła, że złodziejem jest b. oficer inżenderyjny artylerji, Leopold Goldschmidt, który w tem r. b. zdefraudował w kasie 6 pułku artylerji stojącego w garnizonie pod Wiedniem, 12,000 kor. i uciekł z G. wiedział, że w sobotę o 10 rano odbywa się rewizja kasy w arsenale przez komisję, złożoną z pięciu osób.

Cztery czekają zaawczyją na dziedzińcu, a piąta udaje się po klucze. G. peszedł tedy o 9-ej do adjuvantury, wziął klucze i potwierdził odbiór na piśmie. Miał godzinę czasu do przybycia komisji prawdziwej. Po rabunku udał się do kasy oszczędności i tam podniósł 1490 kor. i z tem wszystkiem znikł. Wysłażono za nim listy gończe.

Ofiary.

Zaměst powiniszowań nowo-rocznych.

Na wpisy dla niez. uczni gimnaz. W. Kurpatwiskiego: Aleksandrowstwo Austen rub. 3, Dr K. Rozenfeld z żoną rub. 3, A. Długosz z córką rub. 2, Szymanowski z Kopnick rub. 1.

Na kropki mleka Benduski właściciel apteki we Mstowie rub. 5, B. Rudzki rub. 1.

Na kościół św. Radziny B. Rudzki rub. 1.

Na sałę zajęć ks. Kowalskiego Br. Rudzki rub. 1.

Nadesłane.

W uzupełnieniu wiadomości w rubryce „Zawiercia” o nowej szkole poczuwamy się w obowiązku dodać, że budowę wspomnianej szkoły podł. planu p. Kudery, jak również i dostarczenie wszelkich materiałów budowlanych zarząd Tow. Akc. „Zawiercie” powierzył niżej podpisanym, którzy nie bacząc na cenę, z powodu konkurencji do minimum zredukowanej, nie szczędzili trudu i zabiegów, byleby stanął bud. nek., odpowiadający wszelkim nowoczesnym wymaganiom oraz był ostatnim wyrazem nowoczesnej techniki. Dlatego też, nie bacząc na zmniejszenie i tak nie wielkiego zysku, niżej podpisani nabywali materiał o wiele droższy, a przez to i lepszy, chociaż stosownie do złożonego przez nich kosztorysu do tego wcale zobowiązani nie byli.

Nie możemy jednocześnie przemilczeć dziwienia naszego, że p. korespondent tamtejszy w swoim sprawozdaniu pominął zupełnie firmę naszą, podając inne nazwiska, przez którą przecież budowa tej szkoły zupełnie samodzielnie prowadzona i wykonana została z wyjątkiem ogrzewania centralnego i oświetlenia elektrycznego.

Allert & Buhle

Przedsiębiorstwo budowlane w Częstochowie.

1453-1-1

Nowy Zarząd

Związku Zawodowego Mularzy

niniejszem składa serdeczne podziękowanie ks. kanonikowi Pulmanowi za łaskawe zaszczytowanie ogólnego zebrania w dniu 22 b. m. swoim przybyciem, oraz ustępującym członkom zarządu za ich bezinteresowną pracę podjętą przez czas ich kadencji.

PAPIER FAYARD

Papier medyczny fajardowy od innych, skuteczny dla wyłączenia katarów, krztaczki, piersiowych reumatyzmów, itd. Wyborny plaster na nagniotki we wszystkich przypadkach. 1106-10-8

Wszystkie znakomości lekarskie zalecają Fayardowy jako najlepsze powyższenie dla dzieci, począwszy od szóstej i siódmego miesiąca podczas odłączenia od piersi i w pierwszych latach dzieciństwa. 1221-2-3

St. Szczawiński
w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
i towarów kolonialnych
od 1878 r.

POLEGA:
Znane z dobroci francuskie
WINO SZAMPAŃSKIE
Louis de Bary
w Reims.

BACZNOŚCI

Szanowną publiczność Zagłębia Dąbrowskiego mam zaszczyt za-
wiadomić, iż otrzymawszy **reprezentację** fabryki

WYROBÓW ALPAGOWYCH

czyli z białego, srebrzystego metalu, nigdy nie tracącego koloru, je-
stem w stanie **konkurować z cenami zagranicznymi:**

- Tuzin łyżeczek do herbaty od 1 rb. 40 kop. począwszy
- 1 łyżek i widelców 3
- 1 noży z ostrzami gerlachowskiemi od 4 r. 75 k. poc.

WYROBÓW ZŁOTYCH I SREBRNYCH

po cenach najprzystępniejszych.

- Pierścionki złote masywne z próbą 56 od 2 rb. 50 kop. począwszy
- Pierścionki złote z brylantami 12
- Zegarki złote damskie 16
- Zegarki złote męskie 35
- Zegarki srebrne 4
- Zegarki czarne męskie i damskie 2 25
- Zegary ścienne w różnym stylu, Zegary stołowe, Budziki
- i t. d. Pucharki srebrne z próbą 84 od 90 kop. **Złote łańcu-**
- skie damskie** z próbą 56 od 16 rb. począwszy, **Medaliony** w
- różnych metalach, **Koralowe garnitury, Broszki, Kolczy-**
- ki, Lornetki, Lorgnon, Binokle, Łaski hebanowe** z sre-
- brnymi rączkami i t. d. i t. d.

Prócz tego, mam na składzie ogromny wybór
Wyrobow platerowanych.

Kandelabry bronzowe. 1354—30—4

J. Fürstenberg Sosnowiec ul. Modrzewowska.

Handel Win i Restauracja
Zygmunta Sobocińskiego

Rynek Jasno-Górski № 25 w Częstochowie

Poleca Wina węgierskie odstale (z Abauj Szantó) jako serce węgier, Koniaki krajowe i zagraniczne pierwszorzędnych firm. Liktery i nalewki. Miody Staropolskie i Litewskie. Biorącym powyższe towary ustępuje 20% od każdej butelki, i dołączam bezpłatnie duży przepisany w smaku piernik miódowy ubierany miódami. Piwa Warszawskie, Drożdżowskie i miodowe ze znacznym ustępstwem. Z czem się polecam Sz. Publicznosci m. Częstochowy i okolicy z uszanowaniem Zygmun Sobociński.

T. WALTER

Magazyn ubiorów męskich i damskich

Teatralna Nr. 35.

Wykonywa wszelkie obstalunki podług najwziewszych żurnali, krojem francuzkami, i po cenach bardzo przystępnych.

Polecam się z największym względem Szanownej Publicznosci

Z szacunkiem

T. Walter.

2881—2—1

ZEGARKI

Polecamy
Zegarki
„OMEGA”
które dają rezultaty dotąd przez żadne inne zegarki nieosiągnięte.

Reprezentantem
na Sosnowiec i okolice
jest
J. Fürstenberg
który ma bogato zaopatrzone sklepy
w zegarki „OMEGA” złote, srebrne
i z różnego metalu, po cenach fabrycznych, przy ulicy
666 **Modrzewskiej.** 26—5

Baczność przed fałszyfkami! zegarki „OMEGA” złote
muszą być 56 próby—srebrne 84.

Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Drukarnia F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie.

30 dni bezpłatnie!

Jeżeli w przedziagu tego czasu gramofon okaże się nie-
brym co do gatunku, firma zamienia na inny. Tylko za
12 rb. wysyłamy elegancki i trwały gramofon znaną marką
„MONARCHA” z mocnym mechanizmem, opatrzonej ko-
certywą diafragmą. **BEZPŁATNIE** dodaje się 16 płyt
i 600 koncertowych igiełek. Gramofon Sonora „KOS-
CERT” dużego formatu najnowszej konstrukcji z obraca-
jącą się kwiatową tarczą, cudowny piękny dzwiek, bez-
względnie szumu. Cena wraz z 10 płytami i 600 igiełek
tylko 26 rb. **GRAMOFONY** droższe po rb. 35, 40, 50, 75
i 100

Płyty po 75 kop. rb. 1, rb. 150 i rb. 2—. Prosimy powołać się na № ogłosze-
nia. Obstalunki uskuteczamy za zaliczeniem po otrzymaniu zadatku rb. 2 (można maika-
mi). Adresować: TOW. „OZYMIS”, WARSZAWA, NOWOLIPKI № 32. Przesyłka za-
koszt. Kupujemy. 1277 (1—1)

Na Gwiazdkę!

Swiece i upiększenia na choinkę, fajerwerki pokojowe,
perfumeryj krajową i zagraniczną, duży wybór zapraw do
wódki, szafran, wanilie w najlepszym gatunku po cenach
przystępnych poleca Skład Apteczny **Wacława Orzeł** w
Częstochowie III Aleja № 748. 1931 1—1

stawa przez miesiąc grudzień na perfumeryj i upiększe-
niach na choinkę.

Ostrzeżenie.

1436

3—2

Z powodu ukazania się w obiegu papierosów, których styk-
ty nasładową zatwierdzoną przez Ministerjum Handlu i Przemysłu
markę fabryczną papierosów „Warszawskich” firmy „Ko-
łobow i Bobrow” w Petersburgu, zmuszeni byliśmy wystą-
pić przed Sąd Handlowy przeciwko fabryce „Dwina,” będącej
własnością Izraela i Eli Magidów. Wyrokiem zapadłym w dniu
25 października st. st. r. b. sąd nakazał fabryce p. f. „Dwina”
wycofać natychmiast z obiegu papierosy pod nazwą „Warszaw-
skie” i „Nowo-Warszawskie” jako będące nasładowan-
ciem papierosów fabryki **Kolobowa i Bobrowa** pod tąż
nazwą i upoważnił nas do dochodzenia szkód i strat. Ostrzegamy
przed nabywaniem tych i im podobnych papierosów w opakowa-
niach nasładowujących etykiety firmy naszej i noszących nazwę
„Warszawskich,” gdyż odbiorcy mogą być ściągani sądownie
papierosy ulegną konfiskacie.

Tabacznia fabryka **Kolobow i Bobrow** w Petersburgu.

PRZECIW
PIEGOM, PRYSZCZOM
wszelkiego rodzaju wysypkom, jak również za-
miast kremu do twarzy używa obecnie zagranic-
ną arystokracją jedynie
MYDŁO „FLORA” wynalazku
D. HARTMANA w Wiedniu 1/2.
Jedyny prawdziwy środek na całej kuli ziem-
skiej. Polecany gorąco przez wielu lekarzy i
i profesorów wiedeńskich. Do nabycia wszędzie.

Częstochowska Fabryka
Kajetów Szkolnych

I Aleja № 6,
egzystująca od 1891 roku.
Poleca kajety, bruljony, note-
sy, papier listowy i kancela-
ryjny w różnych gatunkach z
widokami Jasnej Góry, z mar-
ką fabryczną M. F. № 321.
„Uczeń piszący przy stole!”
Wszystka franco pospiesznie!

Ostrzeżenie przed nasładowaniem
Kajety z widokami Jasnej Góry
Ekipażycja szybka i akurtna. Cony
nizkie. Warunki dogodne. 1360-1-1

Młoda osoba z patentem ukończenia V
klas, poszukuje miejsca do dziei, skłę-
pa, lub jakiegokolwiek innego zajęcia. Wi-
adomość w Redakcji. 1449—1—1

Zingła świnia duża biała. Znalazca zacho-
do odprowadzić na ul. Warszawską dom
Witkowej do Marcaka 1461—1—1

Nie można taniej!
Zegar Anker (nie Cylinder-
Tylko za **2 rb. 20 k.**

Wysyłamy po do-
trzymaniu zamo-
wienia bez żadnych
oleganczyk, trwał
męski kieszonko-
wy zegarek, czarny
stali angielskiej, c. h 64

dźwięczny, nakręcany uszkiem raz na
36 godzin, z ochraniającym szkieł-
Cena tylko na czas krótki 2 rb. 20 k.
2 szt. 4 rb., 3 szt. 5 rb. 70 k. Do każ-
dego zegarka dodaje się gwarancję
na lat 6.

Adres: Centralny Skład Angiel-
skich zegarków Tow. „ANGLJA”
Warszawa, Prózna 8. Przesyłka 40
kop., na Syberję 75 kop.

Do sprzedania (paraliter) mobilny pluzon kry-
ty. Krakowska Nr. 6.

Redaktor Mieczysław Gurasowski.

Stowarzyszenie Pracujących w zakresie sztuki kościelnej „ZORZA” w Częstochowie pod Jasną Górą obok Redakcji „Dzwonka Częstochowskiego” na I-em piętrze. 1082